

Zenderonderzoek in 2007 - 2009

Zeer veel nieuwe kennis opgedaan

In de jaren 2007-2009 werden 17 purperreigers van een zender voorzien. In het eerste jaar was de sterfte in de woestijn relatief hoog zodat er extra vogels gezenderd werden in de navolgende jaren. Hoewel het project pas kort loopt heeft het zeer veel inzicht gegeven in het wel en wee van Nederlandse purperreigers op trek en in Afrika.

Foeragegebieden in Nederland

Gezenderde vogels bevestigen het grote belang van het veenweidegebied als foeragegebied tijdens de broedtijd. Maar nieuw was het feit dat ook na de broedtijd alle vogels van dit foeragegebied gebruik maakten. Ze doen hier de nodige reserves op voor de trek naar Afrika en dit biotoop is een cruciaal onderdeel van hun leefgebied. De bescherming ervan is echter niet zo krachtig geregeld als bijvoorbeeld de broedkolonies. Om deze reden is een start gemaakt om uit te zoeken welke gebieden precies van belang zijn en voor welke kolonies.

De trek van en naar Afrika

De purperreigers blijken in rap tempo van en naar Afrika te vliegen. De meest vogels doen ongeveer een week over de trek. Zowaar een prestatie van reuzenformaat. Onderweg worden korte stops gemaakt zowel in belangrijke wetlands als in agrarische gebied, langs meertjes, in rivieralen en zelf in stadsparken (Mustapha in Toulon). Alle reigers maken wel een stop in Marokko en gezien het verlies van drie vogels hier, waarvan 1 zeker geschoten, vermoeden we dat hier het nodige te doen is voor de bescherming. Ook in de zuidelijke Sahara zijn enkele vogels omgekomen. Maar dit is zeker niet het gevolg van jacht, de Sahara blijkt de zwaarste hindernis op trek voor deze moerasvogel. Qua bescherming kunnen we er alleen voor zorgen dat ze rust hebben in de vertrekgebieden in Nederland, en de tussenstops net voor de ze de Sahara moeten oversteken (Marokko). Ze moeten in deze gebieden niet vaak verstoord worden en voldoende reserves kunnen opdoen.

Overwintering in Afrika

Alle gezenderde purperreigers trokken naar West-Afrika om te overwinteren in een ruim gebied van Senegal in het westen tot Ivoorkust in het oosten. Een waanzinnig groot gebied als je het vergelijkt met het broedgebied in Nederland. Gemiddeld overwinterden meer Nederlandse reigers ten zuiden van de Sahel dan erin. Ze stoppen wel allemaal kortere of

langere tijd in de Sahelwetlands. Purperreigers die meerdere jaren overwinterden in Afrika bleken zeer plaatstrouw. Karen keerde drie jaar terug naar dezelfde rijstvelden in Guinee, Mustapha overwinterde in moerassen in Zuid Sierra Leone En Rudi keerde voor het tweede jaar terug naar de Senegal rivier. Lena verbleef twee zomers (en drie winters) in Afrika om volwassen te worden. Pas in het voorjaar van 2010 vloog deze reiger weer noordwaarts. Lena vloog in die jaren op en neer tussen Sahel en tropen. Als het droog werd in de Sahel vloog de Lena zuidwaarts, zodra de regens de vloedvlakten van de Niger vulden was deze purperreiger daar weer aanwezig. De bescherming van de purperreiger in Afrika dient zich te richten op bescherming van wetlands in de Sahel waar ze bijkomen van de reis maar zeker ook op het behoud van de ontelbare grote en kleine moerassen in de tropen waar de meeste Nederlandse purperreigers lijken te overwinteren.

Welke reigers hebben er werkende zenders?

In 2009 keerden vier purperreigers succesvol terug naar Nederland: Rudi, Karen, Gerrit en Mustapha. De zendergegevens duiden er op dat ze de kolonies bezochten waar ze eerdere jaren gebroed hadden. Alleen van Karen is het nest opgezocht omdat bleek dat deze zich op een nog onbekende purperreigerbroedplaats had gevestigd. Ze had jongen en er zaten zowaar 20 nesten op deze nieuwe locatie in de Lingeregio (Zuid-Holland)! Een onverwacht succes van het project dat er een kolonie van deze omvang gevonden kan worden. Alle vier de reigers vertrokken weer na afloop van het broedseizoen naar Afrika en vermoedelijk is Gerrit onderweg in de Sahara gestorven. De andere drie hebben de hele winter signalen gegeven van locaties die identiek waren als de winter(s) ervoor. Kort heeft ook de zender van Willeke weer signalen gegeven in Mali. Een zender waar we al 2 jaar geen signaal meer van hadden ontvangen. Vreemd maar het blijft kwetsbare techniek. In 2010 hopen we dus zeker drie vogels op de voorjaarstrek te kunnen volgen: **Karen, Lena en Mustapha** en mogelijk gaat de zender van **Rudi** ook weer signalen geven net als in 2009.